

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1948 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/394)

T. C.

22 . VII . 1948

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71-1118, 6-2541

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 22 . VI . 1948 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1948 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarısı ile gerekçesinin ilişik olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

Hasan Saka

Gerekçe

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğüne geçen ve eski yıllar içerisinde zaruri olarak tahakkuk eden borçların miktarı 376 604 lira olup bu miktarın 1948 yılı bütçesinden düşülmek suretiyle karşılanması düşünülen borçların sebepleri aşağıda arz ve izah edilmiştir.

A) Montreal'deki Milletlerarası Havacılık Geçici Konseyinde Türkiye mümessili olarak bulunan Genel Müdürlük Yüksek Tayyare Mühendisi Hikmet Anter'e Bakanlar Kurulunun 30. VI. 1947 tarih ve 3/6078 sayılı kararı gereğince altmış lira üzerinden yevmiye verilmesi kabul edilmiş ve Aralık 1947 sonuna kadar tahakkuk eden yevmiyelerine karşılık mevcut ödenekten ancak 23. XII. 1947 tarihine kadar olan yevmiyeleri tediye edilebilmişti. Geri kalan 8 günlük yevmiyeleri tutarı 480 liranın merkezdeki vazifesine avdet etmiş olan adı geçene ödenmesi icabetmektedir.

B) 1948 yılı gider bütçesinin 15 nci hava ve yer taşıtları bölümünün 2 nci satınalma tertibine Amerikan ve İngiliz kredilerinden Hazineye tediye olunacak taksit bedelleri için 600 000 lira eklenmek suretiyle ödenek alınmıştı. Hazine ile yapılan temasta 219 456 lira 41 kuruşun 30. VI. 1945 tarihinde tediyesi icabeden İngiliz kredisi taksiti olup vaktinde İdarece tediye edilmemesinden dolayı Hazine tarafından ödenen bu paranın Hazineye tediyesi icabetmiş ise de, ait olduğu sene bütçesinde artık ödenek bulunmamasından dolayı eski yıllar bölümünden tediyesi mümkün görülememiştir. Binaenaleyh karşılıksız olarak 219 457 liranın Hazineye ödenmesi icabetmiştir.

C) 1946 yılında Amerikalılardan devren satın alınan 500 000 Dolârlık malzemenin gümrük vergisinden doğan 155 609 liraya ait tahakkuk muamelesi ancak 1948 yılı içinde tekemmül etmiş ve yılı bütçesinde karşılığı kalmamış olmasından dolayı karşılıksız olarak tediyesi gerekmiştir.

D) 1946 yılında bilet ve bagaj ücreti olarak tahsil edilen gelir miktarı 1 121 611 lira 59 kuruş olduğu halde % 5 hesabıyla komisyon ücretine ait ödeneğin kâfi gelmemesinden dolayı 176 lira 27 kuruş noksaniyle 55 902 lira 31 kuruş ödenmiştir.

E) 1947 yılında tahsil olunan bilet ve bagaj gelir miktarı 2 608 463 lira 31 kuruş olup acentelere 878 lira 83 kuruş aksığı ile 129 194 lira 34 kuruş tediye olunmuş ve bu suretle iki yıl içinde ödenek harici 1 057 lira 10 kuruş karşılıksız borç tahakkuk etmiştir.

Yukardaki fıkralarda arzedilen sebepler dolayısıyla yılı içinde ödenemiyen ve yılları bütçelerinde ödenek artıkları bulunmayan cem'an 376 604 liralık karşılıksız borcun Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü Bütçesinin tasarrufu mümkün görülen 15'nci (Hava ve yer taşıtları) bölümününün 2'nci (Satılma) maddesinin tenzil edilerek karşılıksız borçlar adıyla yeniden açılacak bir tertibe aktarılması suretiyle karşılanması zarureti sabit olmuş ve ilişik kanun tasarısı bu maksatla hazırlanmıştır.

Bütçe Komisyonu Raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/394
Karar No. 13

29 . XI . 1948

Yüksek Başkanlığa

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1948 yılı Bütçe kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında Ulaştırma Bakanlığına hazırlanıp Başbakanlığın 22.VII.1948 tarihli ve 6/2541 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Komisyonumuzca havale buyurulmakla bu idare Genel Müdürü ile Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürü hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Tasarının, eski yıllara ait olup tahakkuku bu yıl içinde mümkün olan ve yıllarında ödenekleri kalmıyan ödeneksiz bazı borçların ödenmesini temin etmek maksadiyle hazırlandığı yapılan incelemelerden anlaşılmıştır.

Mucip sebepleri Hükümet gerekçesinde açıklanan bu borçlara dair ileri sürülen sebepler Komisyonumuzca yerinde görülerek esas itibarıyla tasarı kabule değer görülmüştür.

Ancak, Amerika'dan satın alınan (500 000) liralık malzemenin gümrük resmi olan (153 609) liranın, 1946 yılı bütçesindeki tertibinde yeter

derecede ödenek bakiyesi bulunduğu bilâhara anlaşıldığından bu borcun 1948 yılı bütçesinin 30'uncu geçen yıllar borçları bölümünden ödenmesi mümkün görülmüş ve bu miktar tasarıdan çıkarılarak karşılıksız borç miktarı (220 995) liraya indirilmiş bulunmaktadır.

Bu değişikliklerle hazırlanan tasarı Kamutayın onayına arzedilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Bu Rapor Sözcüsü	Kâtip
Mardin	İzmir	Ankara
R. Erten	S. Dikmen	F. Öymen
Ankara	Aydın	Diyarbakır
C. Gölet	Gl. R. Alpman	Ş. Uluğ
İsparta	İstanbul	İzmir
K. Turan	Dr. A. Adıvar	M. Bırsel
Kastamonu	Kocaeli	Malatya
T. Coşkan	Dr. F. Ş. Bürge	M. S. Eteli
Malatya	Niğde	Seyhan
Ş. Tugay	R. Gürsoy	A. R. Yürögir
Tokad	Urfa	
R. A. Sevcengil	E. Tekeli	

HÜKÜETİN TEKLİFİ

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1948 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1948 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin 15 nci (Hava ve yer taşıtları giderleri) bölümünün 2 nci (Satınalma) maddesinden (376 604) lira düşülerek aynı cetvelde Karşılıksız borçlar) adıyla yeniden açılan 32 nci bölüme olağanüstü ödenek olarak aktarılmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

Başbakan Devlet Bakanı Devlet Bakanı
Hasan Saka Başb. Yardımcısı

Adalet Bakanı Millî Savunma Bakanı

Fuad Sirmen H. Çakır

İçişleri Bakanı Dışişleri Bakanı

M. H. Göle N. Sadak

Maliye Bakanı Millî Eğitim Bakanı

Ş. Adalan T. Banguoğlu

Bayındırlık Bakanı Ekonomi Bakanı

Nihat Erim C. Ekin

Sa. ve So. Y. Bakanı Gümrük ve Tekel Bakanı

Dr. K. Bayizil E. Erişirgil

Tarım Bakanı Ulaştırma Bakanı

Cavid Oral Gülek

Ticaret Bakanı Çalışma Bakanı

C. S. Barlas T. B. Balta

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1948 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü (1948 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin 15 nci (Hava ve yer taşıtları giderleri) bölümünün ikinci (Satınalma) maddesinden (220 995) lira düşülerek aynı cetvelde (karşılıksız borçlar) adı ile yeniden açılan 32 nci bölüme olağanüstü ödenek olarak aktarılmıştır.

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.